

Република Србија – Аутономна Покрајина Војводина
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

21000 НОВИ САД
Булевар Михајла Пупина 16
Тел.: +381 21 487 4213, 421 444
Факс: +381 21 557 074

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
О РЕАЛИЗАЦИЈИ ТРЕЋЕ ФАЗЕ ПРОЈЕКТА
«Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини»»

Нови Сад, децембар 2008. год.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Пројекат *Извршног већа Аутономне Покрајине Војводине* "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини", чији је првенствени циљ неговање културног диверзитета и развијање духа међуетничке толеранције код грађана Војводине успешно се реализује од 2005. године. Носилац овог пројекта је *Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине*, а реализује се у сарадњи са бројним организацијама и установама из Војводине. Пројекат је конципиран као комплексан мултитематски и мултикултурални програм, усмерен према идеји јачања међунационалног поверења код младих у Војводини. Обухвата више потпројеката и кроз активности које се реализују на територији целе Војводине укључује више хиљада младих, ученика војвођанских основних и средњих школа.

Основни циљ овога пројекта је умиривање међунационалних тензија, а дугорочно, развијање духа толеранције, међусобног уважавања и поверења код грађана Војводине, уз ангажовање свих релевантних субјеката у Војводини.

Предмет пројекта је неговање и развијање вредности мултиетничког и мултикултуралног друштва Војводине као модерне европске регије, на основама отвореног демократског друштва заснованог на владавини права, а активности пројекта су усмерене ка младима, пре свега узраста од 14 – 19 година обухваћеним вишим разредима основне школе и свим разредима средње школе. Непосредни ефекти пројекта преваходно би требало да се односе на саме учеснике у пројекту, али и на све оне субјекте који су посредно или непосредно укључени у реализацију овог пројекта. Имајући у виду да пројекти подразумевају укључивање и непосредан контакт више хиљада младих, реализација пројекта посредно има утицаја и на ширу популацију у Војводини.

Пројекат садржи три нивоа рада. **Први ниво** је координација активности у оквиру *Извршног већа АПВ* усмерених кроз обављање редовних послова и задатака органа управе на постизање резултата у остваривању предвиђеног циља овога пројекта. **Други ниво** је екстерна активност на реализацији појединачних потпројеката који ће на међусобно различите начине и са различитим приступом истој проблематици покушати да у позитивном смислу унапреде стање у области међунационалних односа у Војводини. **Трећи ниво** је окупљање и координација невладиних организација, образовних и културних установа и других релевантних субјеката, који у свом пољу деловања имају садржаје и теме окренуте ка постизању основног циља овога пројекта.

Носилац и координатор пројекта је *Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине*. Пројекат се реализује у сарадњи са другим ресорним покрајинским органима, међународним организацијама, републичким

органима управе, органима локалних самоуправа, невладиним организацијама, образовним и културним установама, у зависности од конкретног потпројекта. У реализацију потпројеката су, између осталог, укључени следећи субјекти: ресорни покрајински органи, *Музеј Војводине*, *Градски музеј Суботице*, *Радиотелевизија Војводине*, спортске организације, организације цивилног сектора, регионални и локални штампани и електронски медији у Војводини, образовне установе (основне и средње школе) претежно из општина са значајним учешћем припадника националних мањина, *Педагошки завод Војводине* итд.

Свеукупну координацију и контролу спровођења пројекта као целине врши посебна комисија формирана од стране *Извршног већа АП Војводине*.

ОСНОВЕ ПРОЈЕКТА

Полазна основа

Један од показатеља стања међунационалних односа у вишенационалној средини каква је Војводина јесте и број, учесталост и врста инцидената на националној основи. *ПС за прописе, управу и националне мањине* је крајем јануара месеца 2005. год. предложио, а Извршно веће АП Војводине прихватило на својој XVI седници *ИНФОРМАЦИЈУ о инцидентима на међунационалној основи који су се десили у Војводини у 2003. и 2004. години.*

Информација је рађена на основу података надлежних државних органа, посебно органа унутрашњих послова, писања штампе и других средстава јавног информисања, те на основу сазнања *ПС за прописе, управу и националне мањине.*

Извршно веће АП Војводине је на истој седници констатовало да је неопходно покретање осмишљене, упорне и организоване активности свих друштвених чинилаца на превентивном деловању и на спречавању инцидената и провокација на међунационалној основи у АП Војводини и усвојило закључке којима се *Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине* да у сарадњи са свим заинтересованим субјектима изради одговарајуће пројекте и конципира мере превенције у области школства, културе, јавног информисања, правосуђа и унутрашњих послова, којима ће се деловати у циљу систематског спречавања ескалације инцидената, међунационалне нетрпељивости, сузбијања друштвено опасних појава, очувања добрих међунационалних односа и развијања духа толеранције, са посебним нагласком на деловању усмереном према младима.

Закључком бр. 90-00351/2005 од 02.03.2005. године на својој 22. седници *Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине* усвојило је Пројекат „Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини - мере за јачање међунационалног поверења код младих“ чији је носилац *Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине.*

Финансирање пројекта

Средства за финансирање овога пројекта предвиђају се су *Одлуком о буџету АП Војводине*, а као допунски извори потребних буџетских средстава одређене су одговарајуће донације, односно финансирање које не потиче из јавних прихода. У раду на прикупљању средстава за реализацију пројекта, органи пројекта, могу ангажовати и установе, предузећа и појединце као носиоце прикупљања средстава и финансирања пројекта или његовог специфичног дела.

Пројекат дозвољава могућност да без угрожавања или нарушавања циљева и достојанства пројекта за његово финансирање, или финансирање специфичних потпројеката или делова Пројекта, употребе средства обезбеђена путем спонзорских активности трећих субјеката, а давањем простора и могућности за рекламирање даваоца средстава.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА

РЕТРОСПЕКТИВА АКТИВНОСТИ

Прве две фазе Пројекта "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини" су реализоване у периоду од 2005. до 2007. године.

У овој фази реализације пројекта "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини", од предвиђених седам потпројеката, пет потпројеката се показало успешним и ефикасним ("Куп толеранције", Квиз "Колико се познајемо", Изложба "Живети заједно", "Медијска кампања" и "Повратак добрим пословним обичајима") и тиме је успостављен квалитетан основ за њихово устаљивање.

Друга фаза Пројекта је реализована током периода 2006/2007 и садржала је осам потпројеката.

За разлику од прве фазе, у другој фази Пројекта осмишљена су и успешно реализована три нова потпројеката, чиме је њихов број повећан на осам, уз напомену да су се сви показали као успешни, чиме је створен основ за њихову даљу реализацију у оквиру Пројекта.

РЕАЛИЗАЦИЈА ТРЕЋЕ ФАЗЕ ПРОЈЕКТА

Трећа фаза Пројекта је обухватила тринаест потпројеката, поред постојећих осам реализовно је и пет нових. Потпројекти треће фазе су:

- Квиз "Колико се познајемо - трећи циклус"
- "Придружимо се" – публикација о Европској Унији
- "Етно дан - друга фаза"
- "Интеретно" фестивал
- "Живети заједно" - мултимедијална изложба о суживоту Срба и Мађара
- Мултимедијална изложба "Подунавске Швабе и Срби – суживот у мултиетничкој Војводини"
- "Заједно" – документарни ТВ серијал
- "Богатство различитости" - конкурс и изложба фотографија
- Књига о Војводини
- Евалуација стања међуетничких односа код младих у Војводини
- "Повратак добрим пословним обичајима" - оживљавање вишејезичности у привредној сфери
- Медијска кампања - "Мултикултурализам у Војводини"
- "Куп толеранције 2007" – спортска такмичења са додатним садржајима
- Додатна активност у оквиру пројекта: Организација наградне екскурзије – "Ближе Европи"

1. Квиз "Колико се познајемо – трећи циклус"

Потпројекат представља организацију квиз-такмичења у знању о историји и култури националних заједница са простора Војводине. Учесници квиза су екипе из средњих школа у којима се настава одвија на језицима националних мањина, односно школа из национално мешовитих средина.

Циљ потпројекта је едукација становништва, пре свега младих о заједничкој историји и култури различитих националних заједница које живе у Војводини, стварање услова за овакву едукацију кроз масовно укључење ученика средњих школа из Војводине и омогућавањем преноса такмичања у медијима.

Секундарни циљеви су стварање услова за међусобне непосредне контакте учесника различите етничке припадности, што доприноси њиховом бољем међусобном упознавању и разумевању.

У овој фази, такмичења су реализована кроз 24 квалификациона регионалних такмичења у 12 општина и градова у Војводини, у којима је учествовало 92 екипе, 24 четвртфинална, 3 полуфинална и финално такмичење, која су одржана у "Студију М" у Новом Саду и у целости снимљена и емитована на програмима РТВ Војводине током маја и јуна 2008. године.

2. "Придружимо се"- публикација о Европској Унији

Потпројекат је обухватао штампање и дистрибуцију публикације о Европској унији "Придружимо се", намењене средњошколцима, која на приступачан и транспарентан начин говори о Европској унији, њеном настанку, институцијама и документима, као и организацију серије предавања са истом тематиком у одабраним средњим школама у Војводини.

Циљ потпројекта је повећање нивоа знања код грађана, а пре свега код младих о Европској унији из релевантних докумената, на популаран начин, а уз помоћ брошуре "Придружимо се" и серије предавања на тему Европске уније, док су активности пре свега усмерене на млађу популацију, посебно на младе узраста између 14 и 19 година.

Интерактивне радионице са циљем упознавања младих са основама институција и процедура Европске Уније, у трајању од једног школског часа, су одржане у 32 школе у Војводини, током фебруара и марта месеца 2008. године, и својим активностима обухватиле су више од 600 ученика.

3. "Етно дан - друга фаза"

Потпројекат "Етно дан" представља осмишљавање и организовање серије презентација националних заједница које живе у Војводини са својим фолклорним, културним, историјским, гастрономским и другим карактеристикама, у непосредној реализацији ученика основних школа у Војводини и обука наставних кадрова за самосталну реализацију презентација.

Циљеви потпројекта "Етно дан" су напређење свести и знања о различитости културе, фолклора, историје и др. код различитих националних заједница које живе у Војводини и прихватање те различитости као предности и богатства ових простора.

Мултимедијалне презентације потпројекта "Етно дан" су током марта, априла и маја месеца 2008. године одржане у 23 основне школе и у њима је учествовало 2685 ученика седмих и осмих разреда.

4. "Интеретно" фестивал

Интеретно фестивал обухвата организовање штандова – изложбе занатлија, шарених програма, етноконцерата, фолклорних и музичких група из Војводине и иностранства, у виду сталних програма и програма променљивог садржаја. Одржава се сваке године током августа месеца у Суботици.

Циљ потпројекта је стварање услова за упознавање традиције народне уметности и културе других народа, путем масовности учешћа грађана, посебно младих, што резултира непосредном ближем упознавању војвођанске културне баштине и доприноси нивоу знања о мултикултуралној Војводини.

У периоду од 22. до 26. августа 2008. године одржан је седми Интеретно фестивал у Суботици који је по проценама организатора посетило око 15.000 гледалаца.

5. "Живети заједно" мултимедијална изложба о суживоту Срба и Мађара

Потпројекат подразумева реализацију изложбе која на оригиналан, модеран и мултимедијалан начин приказује теме из заједничке историје и културе и из тога произашла прожимања и утицаје српске и осталих националних заједница у Војводини.

Овом модерном мултимедијалном изложбом се жели широкој публици приказати заједнички живот Срба и Мађара у мултиетничкој Војводини, културне и историјске везе, међусобни утицаји, заједничка прошлост, као пример живота у миру и толеранцији људи различите верске и националне припадности, у прошлости и садашњости.

Изложба је осмишљена као мобилна, функционална поставка, језички прилагођена резличитим срединама и реализује се у сарадњи са *Градским музејом из Суботице*.

Поставка изложбе је премијерно приказана на у оквиру пројекта РТВ Војводине, "Дани Војводине у Будимпешти" током августа месеца 2008. године, након чега је постављена у оквиру пратећих садржаја финалних такмичења "Куп толеранције 2008" у Суботици, 22. и 23. новембра 2008. године. У плану је гостовање изложбе у више насеља у Војводини током реализације наредне фазе Пројекта.

6. Мултимедијална изложба "Подунавске Швабе и Срби – суживот у мултиетничкој Војводини"

Просторни оквир изложбе одређен је географским простором Војводине, конкретније насељима у којима су Немци и Срби живели заједно. Шири контекст којим се бави изложба изражен је кроз однос село – град који је изузетно значајан за формирање културног, економског и социјалног идентитета оба народа. Прва изложба сличне тематике, о суживоту Срба и Мађара на овим просторима, реализована је у сарадњи са *Музејом Војводине* из Новог Сада.

Циљеви потпројекта су афирмација позитивних вредности из заједничке историје два народа, прожимања и међусобних културних утицаја Срба и Немаца, као значајног доприноса историјским и европским искуствима у развоју мултикултурализма и мултиетничке толеранције.

Изложба је у овој фази успешно реализована, а свечано отварање и прва поставка планирана је за април месец 2009. године у Музеју Војводине у Новом Саду, после чега ће гостовати у више музејских простора у Војводини, а од јула месеца 2009. године и у неколико већих градова у СР Немачкој.

7. "Заједно" – документарни ТВ серијал

Потпројекат представља документарну серију која на оригиналан начин обрађује и представља различитости Војводине, као и заједнички живот и обичаје њеног становништва.

Документарна серија "Заједно" на оригиналан начин, кроз филмске и музичке записе, презентује заједничку историју, прожимања и утицаје, различитости и сличности, војвођанску мултиетичност. Њено телевизијско приказивање треба значајно да допринесе систематској едукацији становништва, посебно младих, бољем међусобном упознавању, разумевању, заједничком животу и толерантнијим односима.

Емисија је реализована кроз 12 полчасовних епизода, снимљених на 16 локација у Војводини, и целовечерњом новогодишњом емисијом емитованом у склопу новогодишњег програма РТВ Војводине.

8. "Богатство различитости" конкурс и изложба фотографија

Потпројекат је обухватао расписивање конкурса аматерске фотографије и видео записа на тему мултикултуралности Војводине, избор најквалитетнијих радова и организовање изложби пристигих радова на више локација у Војводини, као део пројекта "Брод театар – пловним путевима Војводине".

Непосредан циљ потпројекта је скретање пажње јавности на циљеве пројекта путем обавештавања о конкурсима и најави поставке изложбе, односно гостовања Брода и тиме посредно промовисање мултикултурализма као вредности Војводине кроз фотографију.

Изложба најбољих радова била је постављена примарно на броду у оквиру пројекта "Брод театар - пловним путевима Војводине 2008." и пројекта "European Meeting Point" и током лета 2008. године је обишла 12 насеља у Војводини. Након тога изложба је постављена у оквиру пратећих садржаја финалних такмичења "Купа толеранције 2008." у Суботици, као и на EXIT фестивалу 2008. године, у Новом Саду.

9. Књига о Војводини

Потпројекат је усмерен ка уређивању и издавању приручне публикације о Војводини, уз ангажовање релевантних стручњака, наглашавајући

мултиперспективни приступ проблему и промовисање публикације као додатног наставног средства и секундарне литературе.

Потпројекат је у делом усмерен на едукацију наставног кадра виших разреда основних и разреда средњих школа, у смислу унапређења знања о моментима из заједничке историје, културним и другим прожимањима народа са простора Војводине.

У протеклом периоду поред консултација са ауторима скрипте "Колико се познајемо", остварен је контакт са стручњацима из појединих области и одржана је серија састанака на којима се разговарало о форми и садржају постојеће скрипте њеној ревизији и проширивању. Конкретни разговори вођени су са Димитријем Боаровим, новинаром недељника *Време*, Јанком Рамачем и Зорославом Спеваком, професорима *Универзитета у Новом Саду* и Владимиром Илићем, професором *Београдског универзитета*.

10. Евалуација стања међуетничких односа код младих у Војводини

Евалуација стања међуетничких односа код младих у Војводини реализује се кроз стручно и систематско праћење и евалуацију тренутног стања, као и кроз увођење механизма праћења стања у образовним институцијама и обуку кадрова.

На основу анализе резултата о стању међуетничких односа код младих у Војводини истраживачки тим је утврдио најзначајније и најдоминантније међуетничке проблеме и урадио **модел самоевалуације** који би омогућио школама да саме континуирано прате стање и проблеме међуетничких односа код младих и да предузимају неопходне активности у циљу њиховог побољшања. Поред тога одржана је серија семинара и консултација како би се резултати истраживања и осмишљени модел што више приближили наставном кадру као главном реализатору евалуације у образовним установама.

11. "Повратак добрим пословним обичајима" оживљавање вишејезичности у привредној сфери

Полазна претпоставка потпројекта је да би употреба језика и писама свих националних заједница које живе на одређеном подручју, у привреди и трговини уз уважавање различитости, имало економску корист за привредне субјекте, јер би се потрошачи осећали равноправним и уважаваним што би, поред других квалитета, изазвало њихову заинтересованост за куповину одређених производа.

Основни принцип реализације потпројекта је ангажовање појединих електронских и штампаних медија у Војводини, који су на ову тему истраживали стање и на тај начин непосредно афирмисали вишејезичност у привреди.

У склопу потпројекта у протеклом периоду је остварен контакт са *РТВ Панонијом* из Новог Сада, која је исказала спремност за сарадњу на потпројекту и у том смислу планира се почетак конкретне сарадње током децембра месеца 2008. године односно јануара 2009. године.

12. Медијска кампања "Мултикултурализам у Војводини"

Потпројекат представља медијску промоцију и наглашавање идеја мултикултурализма и толеранције као универзалних вредности сваког друштва путем различитих форми медијског представљања, а посредством кратких порука поменуте тематике.

Порука и циљ кампање је и истицање потребе за подизањем нивоа јавне речи и охрабтивања оних којима је језик и смисао мултикултуралности и вишејезичности близак и својствен.

Реализује се кроз два сегмента: принт кампање (израда и дистрибуција штампаног промотивног материјала) и ТВ кампање (снимање пригодних ТВ спотова и њихово емитовање).

У оквиру ове фазе реализације потпројекта, реализује се кампања под називом "Толеранција - размисли" и израђен је штампани и други промотивни материјал, 15 телевизијских и радијских спотова.

13. "Куп толеранције" спортска такмичења са додатним садржајима

"Куп толеранције" представља организацију спортских такмичења са додатним културним садржајима, ученика основних школа и средњих школа из Војводине у пет популарних екипних спортова по куп систему у 7 градова Војводине.

Пажња је првенствено усмерена ка младима, као главној циљној групи, и кроз сарадњу са образовним установама из целе Покрајине, постигнута је велика масовност чиме је омогућено да основна порука Пројекта допре до великог броја младих људи. Уз спортска такмичења, организује се и целодневни пратећи културно-забавни програм за све учеснике такмичења.

Спортска такмичења "Купа толеранције 2007" су одржана током септембра, октобра и новембра месеца 2007. године у седам градова у Војводини. На такмичењима је учествовало преко 3000 такмичара из више од 140 школа из Војводине.

Додатна активност у оквиру пројекта Организација наградне екскурзије – "Ближе Европи"

У оквиру Пројекта *Извршног већа АП Војводине "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини"*, *Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине*, као носилац Пројекта, организује наградну екскурзију за победнике спортских такмичења потпројекта "Куп толеранције" и две најбоље пласиране екипе потпројекта Квиз "Колико се познајемо".

Концепт екскурзије пратио је основне циљеве Пројекта, па је главна дестинација овог путовања, под називом "Ближе Европи" био Брисел, седиште институција *Европске Уније*, где су учесници могли лично да се упознају са основним чињеницама о структури и функционисању Европске Уније. Поред Брисела посећен је и Стразбур и Улм. Поред ова три града, учесници су имали прилику да упознају и Пасау, универзитетски град у Немачкој као и Рогашку Слатину, популарно бањско лечилиште у Словенији.

РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА И УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СУБЈЕКТА

Партнери и сарадници

Трећа фаза Пројекта обухватала је реализацију 13 потпројеката, као посебних целина и бројних додатних и пратећих активности.

Како су основна циљна група Пројекта "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини" млади и пошто су пројектне активности усмерене првенствено ка узрасту виших разреда основних школа и свим разредима средњих школа, остварена је активна сарадња са **образовним интитуцијама** из читаве Покрајине.

Организација потпројеката је захтевала непосредан контакт са младима, као главном циљном групом и њихово активно учешће у активностима:

- На такмичењима потпројекта "Куп толеранције 2007", који је одржан у периоду октобар-новембар 2007. године, такмичило се преко 3000 такмичара из више од 140 војвођанских основних и средњих школа.
- У трећем циклусу Квиза "Колико се познајемо" активно је учествовало 368 такмичара из 92 средње школе са територије Војводине, а свако од 40 квиз такмичења је пратило око 200 навијача школа, што даје укупан број од око 8000 гледалаца током трајања такмичења.
- Интерактивна радионица потпројекта "Придружимо се" одржана је у 32 средње школе и у њима је учествовало преко 600 ученика. Поред тога брошура под истим именом је штампана у 20.000 примерака и дистрибуирана свим средњим школама у Војводини.
- "Етно дан – друга фаза" одржан је у 23 основне школе и активностима је било обухваћено 2685 ученика и 118 одељења, док је "Етно дан – трећа фаза" одржан у 15 основних школа Војводине и активностима је било обухваћено 73 одељења, односно 1417 ученика.
- Реализацијом потпројекта "Евалуација стања међуетничких односа код младих у Војводини" обухваћено је више од 4000 ученика основних и средњих школа.

Из приказаног броја учесника, који чини део укупних активности на реализацији ове фазе, може се констатовати да је масовност, као један од основних стубова Пројекта, у потпуности испоштован. Активностима Пројекта у протеклом периоду биле су обухваћене готово све средњошколске установе у Покрајини као и велики број основношколских. Забележен је велики одзив и заинтересованост самих ученика али и наставног кадра да се неке активности појединих потпројеката допуне и прошире. Неке од образовних институција су биле организатори појединих манифестација у оквиру самог Пројекта (нпр. ПТСЦ "Беседеш Јожеф" из Кањиже и Гимназија "Светозар Марковић" из Суботице као организатори регионалних такмичења Квиза "Колико се познајемо"). С тим у вези настављено је са разрадом концепта даљег обогаћивања и проширивања садржаја.

Поред образовних институција сарадња је остварена и са културним установама и организацијама цивилног сектора:

- Са *Мађарским културним центром "Непкер" из Суботице и Кућом традиција из Будимпеште* реализован је седми "Интернетно фестивал" који је ове године окупио око 15.000 посетилаца;

- У сарадњи са градским музејом Суботице, 2006. године је осмишљена и постављена изложба "Живети заједно – Срби и Мађари". У трећој фази Пројекта постојећа изложба је формом и садржином прилагођена честим гостовањима и разичитим језичким окружењима (мобилна вишејезична форма).
- Са Музејом Војводине и Централним музејом подунавских Шваба из Улма (СР Немачка), реализована је изложба "Подунавске Швабе и Срби – суживот у мултиетничкој Војводини", чија се гостовања у градовима Војводине планирају за 2009. годину.
- Педагошки завод Војводине и Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине у оквиру Пројекта спроводе евалуацију стања међуетничких односа међу младима Војводине. Стручни сарадници Педагошког завода спроводе систематско и научно засновано праћење ових односа у циљу креирања механизма за добијање што тачније слике праћених односа.
- У оквиру Квиз такмичења "Колико се познајемо", организација регионалних такмичења је у три случаја била поверена Културним установама из места одржавања (Народна библиотека "Стојан Трумић", Тител, Установа културних делатности – Центар за културу "Бела Црква", Културни центар, Инђија).
- Сарадња са Фондом за мултимедијалну културу-Студио ДАГ спроводи се активно на реализацији потпројекта Квиз "Колико се познајемо" и Медијска кампања – Мултикултурализам у Војводини.
- Потпројекат "Богатство различитости", који се реализује у сарадњи са Развојним фондом за младе и Студентским културним центром из Новог Сада, обухватао је конкурс за фотографију и изложбу фотографија, као резултат истог конкурса и у оквиру којег је организована поставка у више од **тридесет** Војвођанских насеља, које су везане за пројекат "Брод театар – пловним путевима Војводине".
- Београдски центар за људска права је спроводио активности на потпројекту "Придружимо се".
- Војвођански центар за људска права је у оквиру потпројекта "Етно дан", организовао и координирао 118 манифестација у 23 основне школе у Војводини.

Активна и константна сарадња са институцијама културе и организацијама цивилног сектора, због комплексности Пројекта и сложености и обима самих активности реализације намеће се као императив. Са друге стране, један од посредних циљева самог Пројекта је управо анимирање и ангажовање ширег круга заинтересованих субјеката на промовисању вредности Пројекта, што представља додатни разлог за овакву сарадњу.

Локални органи власти у Војводини су често укључивани у реализацију Пројектних активности, пре свега у логистичком смислу, али често и у оперативном и мањим делом у финансијском смислу.

- Организација регионалних такмичења потпројекта Квиз "Колико се познајемо" је у седам места Војводине реализована од стране органа локалне самоуправе (Бачка Топола, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Апатин, Сечањ, Панчево, Рума). Поред *Покрајинског секретаријата*, трошкове организације су делом сносиле и поменуте општине.
- Потпројекат "Интернетно фестивал" је делом финансиран и од стране Града Суботице.

- Квалификациона такмичења потпројекта "Куп толеранције 2008" су у случају Бачке Тополе и Сремске Митровице организовано од стране органа локалне власти (*Општинско веће за спорт Бачке Тополе, Општинска управа за предшколско образовање, спорт и социјалну заштиту општине Сремска Митровица*). Треба напоменути, да иако нису иступали као званични организатори такмичења и у свим осталим местима одржавања такмичења, локалне власти су имале значајно учешће и дале велики допринос, посебно на промоцији самог Пројекта и његових циљева.

"Куп толеранције 2007" као један од најмасовнијих и организационо најзахтевнијих потпројеката се реализује заједно са *Покрајинским секретаријатом за спорт и омладину* и у сарадњи са спортским организацијама из Војводине, и то:

- *Спортским савезом општине Бачка Топола,*
- *Спортским савезом општине Сомбор,*
- *Савезом за школски спорт и олимпијско васпитање општине Панчево,,*
- *Савезом за школски спорт и олимпијско васпитање општине Зрењанин,*
- *Савезом за школски спорт и олимпијско васпитање града Новог Сада,*
- *Удружењем педагога физичке културе Суботице.*

Важно је напоменути да овај потпројекат има и директну подршку *Савеза за школски спорт и олимпијско васпитање Србије*.

Донатори и спонзори Пројекта

Значајна средства за финансирање трошкова Пројекта, су поред редовног финансирања из *Буџета АП Војводине*, обезбеђена и из донација, и то:

- *Јавни фонд "Шанса за стабилност"* из Сегедина, је путем донације подржао потпројекат "Етно дан"- друга етапа, а у плану је наставак сарадње у смислу реализације треће и четврте етапе.
- *Фондација Конрад Аденауер* и *Фондација Покрајине Баден-Виртемберг (СР Немачка)* учествују у финансирању прве етапе потпројекта "Подунавске Швабе и Срби – суживот у мултиетничкој Војводини", чија дистрибуција је планирана за прву половину 2009. године.
- У оквиру реализације ове фазе Пројекта остварене су донације од организације *Канада Фонд (Canada Fund)* и *Амбасаде Велике Британије* у Србији, уз чију помоћ је успешно реализовано штампање публикације "Придружимо се", у укупном тиражу од 20.000 примерака.
- *Фондација Конрад Аденауер* је финансијски подржала и потпројекат медијске кампање "Мултукултурализам и Војводини".
- *Влада Републике Мађарске* је обезбедила значајна донаторска средства за реализацију Пројекта, а посебно за потпројекат "Куп толеранције" и потпројекат «Медијска кампања – Мултикултурализам у Војводини».

У оквиру реализације Пројекта посебна пажња се поклања проналажењу **спонзора** одређених активности о оквиру Пројекта. Поред финансијског аспекта, битно је нагласити и друштвено одговорно ангажовање привредних субјеката у Војводини, као део опште стратегије Пројекта. У трећој фази, број спонзора се повећао у односу на ранији период:

- Финална такмичења потпројекта Квиз "Колико се познајемо" - трећи циклус су поклонима за такмичаре подржали *ОТП банка; Издавачко*

предузеће *Прометеј*; и компаније *Н-спорт* и *ПИН Компјутерс (PIN Computers)*. У оквиру додатних активности потпројекта *Завод за културу Војводине* је обезбедио више примерака монографије "Културна баштина Војводине", као поклоне за партнере и сараднике *Покрајинског секретаријата за прописе, управу и националне мањине*.

- Компанија "*ББ Минаква АД*" је за потребе наградне екскурзије као додатне активности у оквиру Пројекта, као и за потпројекат "Куп толеранције" обезбедила 5.500 флашица воде као и бесплатне сокове за све гледаоце на неколико регионалних и финалном такмичењу "Купа толеранције".

Приметан је пораст интересовања и спремност привредних субјеката за дугорочну сарадњу на афирмисању циљева и идеја Пројекта кроз различите облике подршке и спонзорства.

Промовисање циљева Пројекта и афирмација оних вредности које се промовишу пројектним активностима, најбоље се може постићи квалитетном и константном сарадњом са средствима **јавног информисања**. У сарадњи са *Покрајинским секретаријатом за информације* успешно су медијски промовисане активности Пројекта, путем обезбеђивања сталне присутности представника покрајинских и локалних медија и делом републичких медија. Посебно треба нагласити сарадњу са *Радиодифузном установом Војводине*, која је партнер на реализацији потпројекта Квиз "Колико се познајемо", "Заједно" - документарни ТВ серијал, као и медијској кампањи "Мултикултурализам у Војводини". Поменуте установе активно прате и извештавају о свим активностима Пројекта. Поред њих овај вид сарадње се остварује са великим бројем локалних медија из Војводине.

ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ТРЕЋЕ ФАЗЕ ПРОЈЕКТА

Укупни трошкови реализације треће фазе Пројекта су износили **42.816.709,85** динара.

Део трошкова у укупном износу од **32.866.919,60** динара финансиран је из Будџета АП Војводине, а део у износу од **9.949.790,25** динара обезбеђен је из донација.

ЗАВРШНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ

Пројекат „Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини“ је у трећој фази реализације, у свим својим сегментима, остварио широку прихваћеност од циљне групе и са њима повезаних субјеката; органа јавне власти републичког, покрајинског и локалног нивоа; средстава јавног информисања; невладиног сектора; донаторских организација; привредних и других релевантних субјеката, што додатно охрабрује овај концепт приступа проблему.

Са друге стране, интересовање медија за пројекат је знатно повећано, у односу на ранији период, а одражава се не само кроз праћење активности већ и кроз спремност на сваки вид сарадње у циљу његове реализације и много активнији ангажман у оквиру ове фазе Пројекта.

У односу на ранији период, трећа фаза реализације Пројекта је по учешћу и заинтересованости, пре свега главне циљне групе, постигла значајне резултате. Приметан је и пораст интересовања других субјеката као и ангажованост на квалитативном и квантитативном унапређивању пројектних садржаја.

Пројекат "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини" је акција Извршног већа АП Војводине трајног карактера. Извршна власт у покрајини је препознала проблем и предузела потребне акције и мере у виду овог Пројекта. Иницијатива је морала кренути од извршне власти, али је основна идеја, од самог почетка реализације ове акције да пројектне активности прерасту у васпитно-образовни процес и чија ће реализација бити у потпуности поверена релевантним субјектима у Војводини.

Са друге стране, један од циљева ове акције је и да подстакне позитиван друштвени тренд ангажовања свих релевантних актера на афирмисању и промоцији вредности од значаја за културни идентитет Војводине.

* * *

Успешна реализација треће фазе Пројекта "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини", у ситуацији повећања броја пројектних активности, сведочи о постојању оправданости и реалних потреба за једном овако свеобухватном активношћу која има за циљ промовисање мултикултурализма и мултиетничности Војводине.

ПРЕДЛОГ

Извршно веће АП Војводине на _____ седници одржаној дана _____ 2008. године размотрило је и прихватило ИНФОРМАЦИЈУ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ТРЕЋЕ ФАЗЕ ПРОЈЕКТА "АФИРМАЦИЈА МУЛТИКУЛТУРАЛИЗМА И ТОЛЕРАНЦИЈЕ У ВОЈВОДИНИ" и донело следеће закључке:

1. Задужује се Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне мањине да, као носилац Пројекта, и у предстојећем периоду руководи активностима у циљу реализације пројекта "Афирмација мултикултурализма и толеранције у Војводини" и о истим обавештава Извршно веће АП Војводине.